

ефективність, стратегічне планування і адаптація.

Отже, виходячи з вищезазначеного можна стверджувати, що впровадження нових методів рекрутингу, враховуючи демографічні тенденції та соціальні зміни є паралельною маркетингової дефініцією традиційній мобілізації. З часом такі центри можуть повністю перебрати на себе завдання по мобілізації військових. Стратегічною перевагою таких закладів є компетентність, добровільність, відповідальність.

Список використаних джерел

1. Рекрутинг до ЗСУ за власним вибором: де шукати вакансії. URL : <https://armyinform.com.ua/2024/03/26/rekrutyng-do-zsu-za-vlasnym-vyborom-de-shukaty-vakansiyi/> .
2. Вступ до 12-ї бригади спеціального призначення НГУ «Азов». URL : <https://azov.org.ua/centry-komplektacii/> .
3. В Україні створили рекрутинговий центр Сухопутних військ. URL : https://mil.in.ua/uk/news/v-ukrayini-stvoryly-rekrutyngovuj-tsentr-suhoputnyh-vijsk/#google_vignette.

Катерина РОМЕНСЬКА

студентка ННІПО

Артур МАРГУЛОВ

доктор історичних наук, доцент,

професор кафедри

міжнародних відносин та

соціально-гуманітарних дисциплін

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

КУЛЬТ ОСОБИ ТА МАСОВІ РЕПРЕСІЇ: ВПЛИВ СТАЛІНСЬКОГО ТЕРОРУ НА РАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Період Сталінського правління в історії Радянського Союзу відомий своїм культом особи та масовими політичними репресіями. Цей час спричинив великі страждання для мільйонів людей і залишив підпис у вигляді травм та траум у колективній пам'яті народу. Ця стаття пропонує аналізувати вплив Сталінського терору на різні аспекти радянського суспільства.

Сталінська система влади, заснована на однопартійній диктатурі, переросла в тоталітарний режим, що контролював кожний аспект життя громадян. Будь-який вияв незалежності чи відступ від норм керувався терористичними методами. Опозиція та незалежні громадські організації були придушені, а контроль за культурою здійснювався за допомогою ідеологічного тиску та цензури. Репресії, арешти, катування та розстріли створювали атмосферу страху та непевності.

Людей, що були репресовані, та заборонені твори офіційно не існували, проте навіть у «країні переможного соціалізму» усвідомлювалася темна сторона режиму. Це було необхідно для того, щоб нагадувати про постійну загрозу та підтримувати контроль над населенням [3, с. 152].

У 1920-і – 1930-і роки в СРСР відбулися масштабні трансформації після проведення Ленінської революції 1917 року. За часів Йосипа Сталіна розпочалася індустріалізація країни, а також колективізація сільського господарства, що призвело до значних соціальних і економічних змін. Однак, ці перетворення були супроводжені інтенсивним політичним тиском, що проявився у формі репресій проти опозиції та нонконформістів.

Параноїдальні риси особистості Сталіна проявлялись у його патологічній жорстокості. Він не лише знав про розстріли і катування, а й прагнув знати деталі, навіть деталі останніх моментів життя стратжертв. Це принесло йому хворобливе задоволення, іноді виражене на його обличчі виразом понурої вдоволеності. Ігри з жертвами, такі як знищення, «врятування» на краю смерті, приголублення та знову знищення, були частиною його патологічної насолоди владою, що переросла в насолоду помстою.

Незважаючи на загальмованість реакцій, він мав високу волюву силу та феноменальну пам'ять. Вміння легко розбиратися в складних проблемах і керувати державним механізмом дозволили йому ефективно управляти в складних умовах, включаючи період війни, коли він керував як Верховний Головнокомандувач. Хоча він може не мати значних ідей особисто, він умів обирати найкращі рішення, базуючись на інформації, що отримував від інших [1, с. 57].

Важко визначити, наскільки його здібності перевершували середні рівні, але його здатність викликати певні емоції у інших і підступність були надзвичайними.

Сталінський терор виявився ефективним завдяки розвиненому апарату державної безпеки, відомому як НКВС, а пізніше – КДБ. Цей апарат здійснював масштабний контроль за громадянами, затримання, тортури та ув'язнення дисидентів, політичних опонентів і простих громадян, що визналися «ворогами народу». Масові чистки, що супроводжувалися фальшивими політичними процесами і масовими репресіями, поглинули мільйони життів і стали частиною повсякденного життя радянського населення.

Сталін був переконаний комуніст, відданий ідеям Леніна. Проте, його дії та методи виявилися більш обережними, ніж у багатьох інших марксистських діячів. Він прагнув до прагматизму, але іноді проявляв довірливість до шарлатанства, яке він сприймав як обґрунтоване діалектикою. Така діалектика вражала його і допомагала вірити в особливу силу марксизму, що дозволяло відчувати себе його уособленням.

Стигматизація і репресії залишили глибокий слід у колективній пам'яті радянського суспільства. Після смерті Сталіна почалася перебудова, відома як «хрущовська відлига», проте багато хто з тих, хто постраждав від терору, так і залишалися неправомірно ув'язненими чи були позбавлені волі. Поки що

багато фактів щодо масових репресій залишаються малодослідженими чи прихованими державними структурами.

У тоталітарній системі, сконструйованій Сталіним, духовне життя керується іншими принципами, ніж в інших формах диктатури, зокрема в ленінському режимі. У сфері ідеології відділяється доктрина і пропаганда. Тоталітарна індоктринація розрахована на «своїх», натомість пропаганда спрямована «назовні». Ганна Арендт наводить приклад ставлення до демократії, різне в комуністичній пропаганді, особливо в часи другої світової війни, та в комуністичній доктрині. Дійсно, вся «соціалістична демократія» з її юридичним виразом – «Сталінською Конституцією» 1936 р. – насправді відноситься не до доктрини, а до пропаганди. Реальна система влади будується зовсім іншим способом: до неї входить передусім система взаємовідносин Комуністичної партії, політичної поліції, державних, в тому числі господарських органів, що мало чітку регламентацію, породжену радше доктриною про керівну роль партії, ніж пропагандою [2, с. 291].

Сталінський терор і культ особи, який був з ним пов'язаний, залишили глибокий слід у історії радянського суспільства. Цей період не лише призвів до масового порушення прав людини, але й мав довгострокові наслідки для соціальної та політичної структури країни. Розуміння цих подій є важливим для формування сучасної історичної пам'яті та побудови майбутнього суспільства.

Список використаних джерел

1. Великий терор 1937 – 1938 років : жертви і виконавці : збірник наукових статей. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 210 с.
2. Політичні репресії в Українській РСР 1937–1938 рр.: дослідницькі рефлексії та інтерпретації. До 75-річчя «Великого терору» в СРСР: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 15 березня 2012 р. / Упоряд.: О. Г. Бажан, Р. Ю. Подкур. Київ : Інститут історії України НАН України, 2013. 456 с.
3. Танцюра В. І. Сталін і Україна. В. І. Танцюра, С. М. Куліш. *Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна*. 2003. № 603. Історія України. Вип. 6. С. 150-154
4. Маргулов, А. Х. Безпекові формати національної політики тоталітарної держави. 2020.